

Šlechtitelský program ovcí plemene Dorper

O B S A H

1. Standard plemene Dorper	2
2. Kontrola užitkovosti	2
3. Hodnocení plemenných zvířat	11
4. Členění oddílů plemenné knihy a pravidla pro zařazování RRRR v názvu oddílu představuje rok zápisu nebo přesunu do oddílu či pododdílu	16
5. Selektce	16
6. Vylučující vady zevnějšku	17
7. Stanovení náležitostí dokladů o hodnocení zvířat	18
8. Vyhodnocování šlechtitelského programu - Plemenářský audit	19
9. Šlechtitelský program schválila Rada Dorper Asociace CZ	19

1. Standard plemene Dorper

Vzhled

Dorper patří mezi středně velké, tlustoocasé ovce. Zvířata jsou charakteristická krátkou černou nebo bílou srstí na hlavách. Těla jsou kryta srstí s podsadou podobnou krátké vlně, která vylínává. Těla jsou velmi dobře osvalená. Berani dosahují hmotnosti 90 až 120 kg, bahnice 50 až 80 kg.

Charakteristika

Dorper je ekonomicky výhodné plemeno, které je nenáročné a má schopnosti dobrého využití obsahu krmné dávky. Není jej nutné stříhat. Plemeno je adaptováno v různých klimatických podmínkách. Z jatečného hlediska produkuje velmi kvalitní JUT s malým obsahem tuku a velmi nízkou mírou skopového přípachu. U jatečných beranů lze ve 105 až 120 dnech dosáhnout živé hmotnosti 36 kg a získat JUT 16 kg.

Jehňata se rodí malá a velmi rychle přirůstají. Kůže zvaná Cape Glovers je velice kvalitní. Dorper bahnice jsou schopny bahnění v intervalech pouhých 8 měsíců (3 porody za 2 roky) s plodností 150% (2,25 jehněte za rok).

Podrobný popis standardu plemene Dorper je ke stažení na <http://www.dorper.biz> a je zveřejněn na:

https://issuu.com/23970/docs/standard_plemene_dorper_hodnocen_6bb252b9d497ff

2. Kontrola užítkovosti

2.1. Podmínky zařazení do kontroly užítkovosti

2.1.1. Do KU se mohou zapojit chovy:

2.1.1.1. Které mají ve stavu zařazený a zapojený do reprodukce nejméně 3 plemenné (uchovněné a plodné) bahnice splňující podmínky pro zařazení do KU podle odst. 2.1.2.

2.1.1.2. Které úspěšně absolvují certifikační proces pro možnost zapojení chovu do KU a uzavřou s Dorper Asociací CZ nebo jinou oprávněnou osobou smlouvu o provádění KU ve které se zaváže dodržovat chovatelské zásady v produkci plemenných

beranů a ovcí Dorper, dodržování ŠP Dorper, Řádu PK Dorper a Chovného cíle Dorper.

2.1.2. Do KU se zapojují čistokrevná zvířata včetně zvířat s podílem krve Dorper pokud:

2.1.2.1. Jsou potomci plemenných beranů s přiděleným číslem státního registru plemeníků Dorper, působících v chovech produkujících plemenná a jatečná zvířata.

2.1.2.2. Se jedná o dovezená plemenná zvířata s prokázaným a doloženým původem, uchovněná oprávněnou osobou.

2.1.2.3. Bahnice a jehnice splňují:

2.1.2.3.1. Po absolvování klasifikace a přidělení registru pro zařazení do KU. Bahnice nebo jehnice musí být zařazená do elitních tříd (ER, EA, EB) a musí dosahovat minimální hodnotu PI 100.

2.1.2.3.2. Jehnice určené k uchovnění musí:

2.1.2.3.2.1. Být potomky plemenných rodičů.

2.1.2.3.2.2. Absolvovat ověření genotypu.

2.1.2.3.2.3. Absolvovat kontrolu užítkovosti a testování výkrmnosti sonografickým testováním.

2.1.2.3.2.4. Absolvovat ověření původu (pouze v odůvodněných případech).

2.1.2.3.2.5. Ve věku 5 až 16 měsíců nebo při dosažení živé hmotnosti 35 kg absolvovat hodnocení s výsledkem ER, EA nebo EB.

2.1.3. Chovatel musí zajistit, znát a řídit se:

2.1.3.1. Technické a jiné podmínky pro možnost vedení chovu v souladu s platnými normami.

2.1.3.2. Znat a zvládat evidenční činnost a postupy a to jak ve vztahu k PK, tak ve vztahu k UE.

2.1.3.3. Dodržovat příslušné platné zákony, vyhlášky, nařízení, Šlechtitelský program, Řádem plemenné knihy, Etickým kodexem chovatelů Dorper a nařízení Rady plemenné knihy Dorper Asociace CZ.

2.1.3.4. Řídit se obsahem smlouvy o provádění KU.

2.2. Reprodukční vlastnosti:

a) číslo plemenice a datum jejího narození

b) datum zapuštění, zahájení harémového zapouštění nebo inseminace a ET

- c) způsob plemenitby (harémové zapouštění (1), individuální zapouštění (2), inseminace (3), ET (4))
- d) ušní číslo a ústřední registr berana - plemeníka
- e) zmetání (ANO/NE)
- f) jalovost (ANO/NE)
- g) datum porodu
- h) počty živě a mrtvě narozených jehňat podle pohlaví. U živě narozených porodní váhy (nepovinně).
- i) identifikační čísla jehňat přidělená chovateli ústřední evidencí
 - a. snadnost porodu: bez pomoci (1), s minimální pomocí chovatele (2), porod s nutnou pomocí chovatele nebo vet. lékaře (3)
- j) úhyny jehňat podle pohlaví a data úhynu
- k) počet odchovaných jehňat na vrh
- l) datum vyřazení plemenice

Údaje a) až l) Zjišťuje chovatel a eviduje na základě údajů z chovatelské evidence ve stádě a předává je do centra PK do 5 dnů po uskutečnění jednotlivých událostí.

Oprávněné osoby předávají správné a úplné záznamy zjištěné při kontrole užitečnosti, testování, posuzování a převzaté evidované chovatelem písemně nebo pomocí elektronických médií do PK, průběžně a to nejpozději do 10 pracovních dnů od zajištění předávaných údajů.

2.3. Růst a vývoj jehňat

- a) živá hmotnost ve 100±30 dnech
- b) živá hmotnost beranů a bahnic při klasifikaci

Údaje zjišťuje oprávněná osoba, která zajistí jejich evidenci a předá do PK do 10 dnů od termínu vážení prostřednictvím aplikace „Plemenná kniha“ na portálu dorper.biz.

2.4. Jatečná hodnota

- a. Subjektivní hodnocení zmasilosti jehňat - kýty, hřbetu a plece - hodnotí se souhrnně jako jeden údaj pomocí 5 bodové stupnice ve věku 70 - 130 dní. Hodnocení se vždy vztahuje k testované skupině zvířat.

Subjektivní hodnocení zmasilosti provádí oprávněná osoba, která zajistí jejich evidenci a předá do PK do 10 dnů od termínu hodnocení.

Tabulka subjektivního hodnocení zmasilosti:

Bodové hodnocení	Popis	Zahrnuje
1	N a p r o s t o nevyhovující	10% zvířat s nejslabším vývojem osvalení
2	Podprůměrné až slabé	25% zvířat s osvalením mezi dolní hranicí průměru a skupinou zahrnutou do hodnocení „Naprostο nevyhovující“
3	Průměrné až dobré	30% zvířat s osvalením v rozptylu kolem průměrně vyvinutého osvalení
4	Velmi dobré	25% zvířat s osvalením mezi horní hranicí průměru a skupinou zahrnutou do hodnocení „Vynikající“
5	Vynikající	10% zvířat s nejlepším vývojem osvalení

b. Testování výkrmnosti a jatečné hodnoty polním testem.

Testovány jsou skupiny potomstva po jednotlivých otcích a to:

- 1) pomocí ultrazvukových měření hloubky hřbetních svalů a tloušťky podkožního tuku u jehňat ve věku 70 - 130 dní. Početnost testační skupiny na jednoho otce je minimálně 5 jehňat.
- 2) pomocí kontrolních jatečných rozborů, kdy je u skupin s počtem minimálně 5 potomků po testovaném beranovi zjišťována jatečná výtěžnost v %, subjektivní hodnocení zmasilosti a protučnělosti jatečně upravených těl (JUT) podle systému SEUROP, podíl kýty v JUT v %, podíl masa v kýtě v %, podíl ledvinového loje z hmotnosti JUT v % a plocha nejdelšího hrudního a bederního svalu za posledním žebrem v cm².

Činnosti zajišťuje a příslušné údaje eviduje oprávněná osoba. Zapojení chovatelů do testace výkrmnosti a jatečné hodnoty je dobrovolné.

2.5.Sledování příbuznosti - P/ch

Pro účely odhadu PI (parametrického indexu) se u zvířat v kontrole užitkovosti se zaznamenává číslo otce, číslo matky, plemeno, datum narození, chovatel a majitel. V případě dovezených zvířat země původu.

2.6.Evidence skupin vrstevníků - P/š

U naměřených údajů o užitkovosti jednotlivých zvířat je vždy evidováno stádo či skupina zvířat, vrstevníků s rozdílem věku 2 měsíce o minimální četnosti 5 kusů. Tato zvířata musí být chována ve stejném stádě stejným způsobem chovu.

2.7. Genotypizace a uznání možného rizika klusavky v chovech

Zjišťování genotypu zajišťuje chovatel ve spolupráci se soukromým veterinárním lékařem dle Metodiky kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace stanovené MZe pro daný rok.

Hospodářství s ambicí produkce plemenných zvířat a chovy v KU provádí tato zjišťování povinně. Zjištěné hodnoty obdrží PK elektronickou cestou přímo z laboratoří SVS ČR.

Na hospodářství nesmí být pro reprodukci použito zvíře s alelou VRQ. Zvíře s alelou VRQ může být přemístěno pouze na jatky.

Chovy usilující o status Šlechtitelský chov a chovy s produkcí plemenných zvířat musí být uznány jako hospodářství se zanedbatelným nebo kontrolovaným rizikem z pohledu TSE (scrapie). Status uděluje na základě žádosti chovatele příslušná Krajská veterinární správa.

Podmínky pro uznání chovu do rizikových skupin:

I. Hospodářství ovcí se zanedbatelným rizikem:

1. *Hospodářství se statusem odolnosti vůči TSE úrovně I dle přílohy VII nařízení (ES) č. 999/2001 (všechna zvířata na hospodářství mají genotyp ARR/ARR), nebo*
2. *Hospodářství, které splňuje po dobu nejméně 7 let:*
 - a) *Zvířata jsou identifikována a evidována;*
 - b) *Jsou vedeny záznamy o všech přesunech;*
 - c) *Do hospodářství jsou přemístěna pouze zvířata z hospodářství se stejným statusem (zanedbatelné riziko) nebo pouze zvířata s genotypem ARR/ARR;*
 - d) *Nebyl potvrzen žádný případ klusavky (scrapie);*
 - e) *Hospodářství je podrobena minimálně jednou ročně kontrole úředním veterinárním lékařem;*
 - f) *Na klusavku jsou vyšetřena všechna podezřelá zvířata, která vykazují chřadnutí nebo neurologické příznaky;*
 - g) *Jsou vyšetřena všechna nutně poražena, uhynulá nebo utracená zvířata starší 18 měsíců, respektive jsou vyšetřena všechna zvířata starší 18 měsíců, která jsou na konci svého produktivního věku usmrcena (utracena) místo jejich zaslání na jatka.*
 - h) *Zvířata nejsou v přímém nebo nepřímém kontaktu se zvířaty s nižším nebo neznámým nakažovým statusem, včetně pastvy (nevztahuje se na přepravu zvířat).*
 - i) *Na hospodářství může být dodáno (použito) sperma, vajíčka a embrya, která jsou z hospodářství se stejným nakažovým statusem nebo jsou z hospodářství bez výskytu klusavky (za života dárcovských zvířat). Dárcovská zvířata nejsou ve*

styku se zvířaty z hospodářství s nižším nálezovým stavem a mají alespoň jednu alelu ARR;

- j) V případě pozitivního případu klusavky musí být hospodářství vyškrtáno se seznamu hospodářství se zanedbatelným rizikem.

II. Hospodářství ovcí s kontrolovaným rizikem:

Hospodářství, které splňuje po dobu nejméně 3 let:

- a) Zvířata jsou identifikována a evidována;
- b) Jsou vedeny záznamy o všech přesunech;
- c) Do hospodářství jsou přemístěna pouze zvířata z hospodářství se zanedbatelným nebo kontrolovaným rizikem nebo pouze zvířata s genotypem ARR/ARR;
- d) Nebyl potvrzen žádný případ klusavky (scrapie);
- e) Hospodářství je podrobena minimálně jednou ročně kontrole úředním veterinárním lékařem.
- f) Na klusavku jsou vyšetřena všechna podezřelá zvířata, která vykazují chřadnutí nebo neurologické příznaky;
- g) Jsou vyšetřena všechna nutně poražena, uhynulá nebo utracená zvířata starší 18 měsíců, respektive jsou vyšetřena všechna zvířata starší 18 měsíců, která jsou na konci svého produktivního věku usmrcena (utracena) místo jejich zaslání na jatka;
- h) Zvířata nejsou v přímém nebo nepřímém kontaktu se zvířaty s neznámým nálezovým stavem, včetně pastvy (nevztahuje se na přepravu zvířat).
- i) Na hospodářství může být dodáno (použito) sperma, vajíčka a embrya, která jsou z hospodářství se stejným nálezovým stavem nebo jsou z hospodářství bez výskytu klusavky (za života dárcovských zvířat). Dárcovská zvířata nejsou ve styku se zvířaty z hospodářství s nižším nálezovým stavem a mají alespoň jednu alelu ARR;
- j) V případě pozitivního případu klusavky musí být hospodářství vyškrtáno se seznamu hospodářství s kontrolovaným rizikem.

2.7 Provádění kontroly užítkovosti, určení povinnosti sledování dané hodnoty

Vysvětlivky:

P - vždy povinný údaj

N - nepovinný údaj

ch - údaj stanovený oprávněnou osobou na základě evidence chovatele

š - údaj stanovený přímo oprávněnou osobou

- Četnost vrhu - P/ch.
- Snadnost porodu - P/ch
- Porodní hmotnost - N/ch
- Identifikace narozených jehňat (pomocí jedinečného označení v souladu s příslušnými předpisy EU a dle zákona č. 154/2000) - P/ch
- Úhyny jehňat - P/ch
- Hmotnost ve 100±30 dnech - P/š
- Hloubka m.l.l.d. ultrazvukem - P/š pro všechny plemenné berany a jehnice zařazené do Hlavního oddílu HPK - I. a Hlavního oddílu HPK - II.
- Tloušťka tuku ultrazvukem - P/š pro všechny plemenné berany a jehnice zařazené do Hlavního oddílu HPK - I. a Hlavního oddílu HPK - II.
- Zmasilost (subjektivní hodnocení zmasilosti) - P/š
- Genotypizace - P/ch, pro chovná zvířata a, chovy v KU

2.8 Předávání záznamů pověřené osobě

- a. Oprávněné (šlechtitelé) osoby předávají správné a úplné záznamy zjištěné při testování a posuzování ovcí a evidované chovatelem a oprávněnou osobou písemně nebo pomocí elektronických medií pověřené osobě prostřednictvím PK, průběžně a to nejpozději do 8 pracovních dnů od zajištění předávaných údajů.

Zodpovídá - oprávněná osoba (šlechtitel).

- b. Oprávněná osoba zpracuje dodané údaje. PI bude přepočten po zadání nebo importu dat do databáze PK nejpozději do 48 hodin dnů od obdržení údajů.

Zodpovídá - správce PK.

- c. Hodnoty PI budou předány chovateli v elektronické podobě formou zveřejnění ve webové aplikaci PK Dorper, nebude-li dohodnuto jinak, nejpozději do 24 hodin od přepočtení PI v PK. Shromážděné údaje se evidují elektronicky v relační databázi.

Zodpovídá - PK.

2.9 Předávání údajů o změně umístění zvířete zapsaného do PK

Chovatel, který je zapsán v PK na pozici „Majitel“ je při přemístění zvířete k novému majiteli povinen do 5 pracovních dnů od vzniku této skutečnosti nahlásit PK, nebo provést záznamem do PK, následující údaje o novém majiteli:

- a) číslo hospodářství
- b) název

- c) adresa
- d) telefonní číslo
- e) e-mailová adresa

Chovatel je povinen OO nebo zástupci PK umožnit a poskytnout potřebnou součinnost při kontrolním ověření zjišťovaných dat. Porušení této povinnosti může být důvodem k nezařazení dotčených zvířat do chovu.

V případě opakovaného zjištění předání nekorektních dat chovatelem Rada plemenné knihy rozhodne o přehodnocení předaných dat. Současně bude chov omezen v přístupu k označení „Šlechtitelský chov“

V případě nedodržení termínu a vzniku jiných závad ve zjišťování a předávání dat Plemenné knize, jakož i ostatní nedodržování Šlechtitelského programu může Rada Plemenné knihy rozhodnout o sankcích.

2.10. Předávané záznamy obsahují:

Záznam	Zajišťuje
Reprodukční vlastnosti	
Identifikační číslo plemence	Zajišťuje, eviduje a předává oprávněné osobě nebo PK ke zpracování chovatel. OO je ověřuje, zpracuje a předá PK (pokud nepředal chovatel) do 5 dnů po obdržení od chovatele.
Datum začátku připouštění, připuštění, inseminace nebo ET, číslo berana a jeho číslo ústředního registru plemeníků.	
Datum porodu, počet živě a mrtvě narozených jehňat podle pohlaví	
Snadnost porodu: bez pomoci (1), s minimální pomocí chovatele bez repozice plodu (2), porod s nutnou pomocí chovatele nebo vet. lékaře (3)	
Identifikace narozených jehňat	
Porodní hmotnost	
Úhyny jehňat během odchovu včetně data úhynu či ztráty jehněte.	
Označování jehňat známkami ústřední evidence.	

2.11 Výpočty a přepočty Parametrických indexů

Záznam	Zajišťuje		
	data shromažďuje	zpracovává	eviduje
Výpočty			
Ukazatelé reprodukce a produkce bahnic			
index plodnosti - jako podíl živě i mrtvě narozených jehňat k počtu vrhů plemence	Ch	PK	PK/PO
index intenzity - jako podíl živě i mrtvě narozených jehňat k reprodukčnímu věku plemence v létech	Ch	PK	PK/PO
index odchovu – jako podíl počtu jehňat odchovaných do věku 30 dní k reprodukčnímu věku plemence v létech	Ch	PK	PK/PO
celková hmotnost vrhu (CHV)– stanoví se na základě počtu jehňat odchovaných do základního vážení a jejich hmotnosti	OO	PK	PK/PO
Ukazatelé reprodukce stáda			
oplodnění – podíl plemenic obahněných nebo zmetaných z počtu plemenic zařazených do reprodukce v %	Ch/OO	PK	PK/PO
plodnost – poměr počtu všech narozených jehňat k počtu obahněných plemenic v %	Ch/OO	PK	PK/PO

intenzita – poměr počtu všech narozených jehňat k počtu plemenic zařazených do reprodukce v %	Ch/OO	PK	PK/PO
odchov – podíl počtu jehňat odchovaných do 30 dne věku k počtu plemenic zařazených do reprodukce v %	Ch/OO	PK	PK/PO
Přepočty			
Hmotnost jehňat – provádí se přepočet na 100 dní věku $H100=(hm-hnar)/věk*100+hnar$ Kde hm –hmotnost naměřená hnar- hmotnost při narození(dosazená) věk – věk jehněte v době vážení	OO	PK	PK/PO
Ultrazvuková měření – provádí se přepočet na 100 dní věku $U100=Unam+b1*(věk-100)+b2*(věk-100)*(hm-hnar)/věk$ Kde: Unam – naměřený údaj, věk – věk jehněte v době ultrazvukového měření, b1, b2 - regresní koeficienty závislosti ultrazvukových měření na věku v době vážení pro dané plemeno	OO	OO	PK/PO
Odhady plemenných hodnot pro jednotlivé užitkové vlastnosti			
hmotnost jehňat ve 100 dnech v kg	OO	PK	PK/PO
plodnost na obahněnou v %	Ch	PK	PK/PO
celková hmotnost vrhu bahnice 100 dní po porodu	OO	PK	PK/PO
subjektivní ohodnocení zmasilosti ve 100 dnech	OO	PK	PK/PO
hloubka hřbetních svalů ultrazvukem v mm	OO	PK	PK/PO

Ch - chovatel, PO - pověřená osoba, OO - oprávněná osoba, PK - plemenná kniha

3. Hodnocení plemenných zvířat

Hodnocení plemenných zvířat se vzhledem k jejich vysokému využití v ranném reprodukčním věku může být podrobena přezkumu a změněno do věku 3 let zvířete. Přehodnocení se vztahuje i na importovaná plemenná zvířata. Provádí se na žádost chovatele a na jeho náklady nebo na pokyn zástupce plemenné knihy.

Způsoby a kritéria hodnocení jsou podrobně popsány v příloze šlechtitelského programu „Standard ovcí plemene Dorper“.

3.1 Základem hodnocení plemenných zvířat jsou Parametrické indexy (PI), vypočtené na základě dat z kontroly užitkovosti (KU) v případě užitkových vlastností a na základě lineárního hodnocení u exteriérových znaků. V počátečním období, jehož

délka bude stanovena na základě růstu četnosti populace ovcí a rychlosti vytváření dostatečně obsáhlé databáze pro odhady PH, bude dočasně použit systém hodnotící pro exteriérové znaky a index málopočetných plemen IMP pro hodnocení užitkových vlastností.

3.2 Výhled rozvoje šlechtitelského programu plemene Dorper v ČR

Po dosažení početnosti kontrolované populace 1500 a více bahnic bude u plemene Dorper zavedeno genetické hodnocení zvířat pomocí metody BLUP Animal Model. Databáze kontroly užitkovosti a rodokmenu budou za tímto účelem předávány ke zpracování uznanému chovatelskému sdružení v souladu s ustanoveními zákona 154/2000 Sb. Uplatněny budou další inovativní prvky vycházející ze systému hodnocení plemenných zvířat DORPER 21 používaného v rámci Svazu chovatelů plemene Dorper v JAR, které umožní částečné mezinárodní srovnávání plemenných zvířat.

Plemenné hodnoty jsou od 01/2016 odhadovány pro následující vlastnosti:

Četnost vrhu

Průměrný denní přírůstek ve 100 dnech věku

Hodnoty tloušťky hřbetního svalu a tloušťky podkožního tuku měřené ultrazvukem

Subjektivní hodnocení zmasilosti na živých zvířatech

Hodnocení parametrů B, G, D, P, H,

3.3. Hodnotící systém ocenění exteriéru

Hodnocení vzhledu - parametr **B**

Konfrontace tvarových charakteristik exteriéru zvířete se standardem plemene (hlava, krk, končetiny, trup)

(tento parametr bude v dalším období na základě zkušenosti z hodnocení rozpracován do systému lineárního popisu exteriéru)

Rámec a růstové schopnosti - parametr **G**

Zvíře má mít velikost přiměřenou svému věku. Nejsou žádoucí přerostlá zvířata ani příliš malá. Tento parametr bude stanoven na základě lineárního popisu pomocí 5 bodové stupnice.

Zmasilost a ztučnění – parametr **D**

Tělo zvířete má být dobře osvalené a pevné. Tukové vrstvy mají být přiměřené a rovnoměrně rozložené.

Zbarvení – parametr **P**

- Černá omezená na krk a hlavu
- Černé skvrny omezeně na trupu a končetinách - přípustné
- Celá černá či bílá - nepřípustné (mimo Dorper Bílý)
- Hnědá srst kolem očí - nežádoucí
- Černé paznehty (bílé zbarvení paznehtů nežádoucí)

Rouno/srst – parametr **H**

- Krátké pokrytí srstí a vlnou
- Vlna převládá na přední čtvrti
- Hříva je diskvalifikující
- Jen vlna nebo jen srst - nežádoucí

Bodové hodnocení jednotlivých parametrů:

<i>Hodnocení parametrů B,D,P,H</i>		<i>Hodnocení rámce-G</i>
Velmi dobrý	5 bodů	Přerostlý
Nad průměr	4 body	Rámec blíží se standardu, mírně přerostlý
Průměr	3 body	Standardní rámec
Pod průměrem až špatný	2 body	Nedorostlý
Velmi špatný	1 bod	Výrazně nedorostlý

Typ - parametr **T**

Zařazení do typů zevnějšku podle bodového hodnocení ukazatelů BGDPH .

Tabulka rozpětí hodnocení jednotlivých parametrů potřebných pro zařazení do typů dle hodnocení vzhledu:

B	G	D	P	H	T
5	3-4	4-5	3-5	3-5	TYP 5
4-5	3-4	5	3-5	3-5	TYP 5
4-5	2-5	4-5	3-5	3-5	TYP 4
3-5	2-5	3-5	2-5	2-5	TYP 3
2-5	2-5	2-5	2-5	2-5	TYP 2

3.4 Index málopočetných plemen (IMP) - souhrnné hodnocení užítkovosti

V přechodném období, než dojde k dostatečnému nárůstu početních stavů ovcí plemene Dorper zapojených do KU a naplnění databáze KU údaji nutnými pro spolehlivé odhady plemenných hodnot budou údaje z kontroly užítkovosti zpracovány podle indexu málopočetných plemen (IMP) podle vzorce:.

$$IMP = b_1 \cdot ip + b_2 \cdot ohmp + b_3 \cdot ohms + b_4 \cdot zm$$

IMP = hodnota selekčního indexu

b_1, b_2, b_3, b_4 - váhové koeficienty pro jednotlivé vlastnosti v indexu (stanoveny a aktualizovány Radou PK plemene Dorper)

ip - odchylka indexu plodnosti matky jedince od průměrného indexu plodnosti v populaci

ohmp - odchylka živé hmotnosti jedince od průměru populace v rámci četnosti vrhu a pohlaví

ohms - odchylka živé hmotnosti jedince od průměru skupiny vrstevníků ve stádě s korekcí na pohlaví a četnost vrhu

zm - subjektivní hodnocení zmasilosti jehňat ve 100 ± 30 dnech s použitím pětibodové stupnice.

3.5 Rozdělení do tříd za užítkovost

Ročník jehňat v rámci stád s kontrolou užítkovosti bude na základě hodnot indexu PI (parametrický index) rozdělen do tříd za užítkovost.

Pořadí zvířat v ročníku podle indexu	Třída za užitkovost
1% - 10%	Třída 5
11% - 45%	Třída 4
46% - 80%	Třída 3
81% - 90%	Třída 2
91-100%	Třída 1

3.6 Přidělování tříd za užitkovost dovezeným plemenným zvířatům

V případě dovozu plemenného zvířete ze zahraničí se třída za užitkovost přiděluje podle následujícího klíče:

- Zvíře bez informací o užitkovosti (vlastní denní přírůstky). Třída 2
- Zvíře s doloženou vlastní užitkovostí. Třída 3
- Zvíře s doloženou vlastní užitkovostí vyšší než průměr dosahovaný v zemi původu (dovozce doloží údaje o průměrných hodnotách v populaci původu)
Třída 4
- Zvíře s doloženou nadprůměrnou hodnotou selekčního indexu v zemi původu (u indexů založených na absolutních plemenných hodnotách více jak 0, u indexů založených na relativních plemenných hodnotách více jak 100, u ostatních typů indexů dovozce doloží údaj o aktuální průměrné hodnotě daného indexu v populaci původu)
Třída 5

3.7 Rozdělení zvířat do výsledných tříd

Výsledná třída bude přidělena na základě kombinace třídy za užitkovost a typu zevnějšku podle následující tabulky:

Třída za užitkovost	Třída 5	Třída 4	Třída 3	Třída 2	Třída 1
Typ zevnějšku					
Typ 5	Elita R	Elita A	Elita B	I	II
Typ 4	Elita A	Elita B	I	I	0
Typ 3	Elita B	I	I	II	0
Typ 2	I	I	II	II	0
Typ 1	0	0	0	0	0

Výsledná třída je jedním z kritérií pro zápis plemenného zvířete do jednotlivých oddílů plemenné knihy Dorper.

4. Členění oddílů plemenné knihy a pravidla pro zařazování

RRRR v názvu oddílu představuje rok zápisu nebo přesunu do oddílu či pododdílu

4.1. Doplnkový oddíl - SUPP

Zahrnuje zvířata s nedostatky v původu a jinými závažnými nedostatky.

4.2. Přípravný oddíl - DO RRRR

Zahrnuje zvířata která jsou potomky rodičů zapsaných v PK u nichž nejsou známá data z kontroly užitkovosti, testování, hodnocení a vyšetření genotypu.

4.3. Hlavní oddíl, pododdíl 1. - DO RRRR-1

Obsahuje zvířata která jsou zařazena dle dosažené užitkovosti a hodnocení do výsledných Typů 5 nebo 4 a mají genotyp R1 ..

4.4. Hlavní oddíl, pododdíl 2. - DO RRRR-2

Obsahuje zvířata která jsou zařazena dle dosažené užitkovosti a hodnocení do výsledného Typů 3 a jsou genotypu R1 až R2 nebo typu 4 až 5 a mají genotyp R2 ..

4.5. Hlavní oddíl, pododdíl 3. - DO RRRR-3

Obsahuje zvířata která jsou zařazena dle dosažené užitkovosti a hodnocení do výsledného Typů 2 a jsou genotypu R1 až R3 nebo typu 3 až 5 a mají genotyp R3 ..

4.6. Registr chovů a majitelů.

5. Selektce

Selektce v chovu ovcí obvykle probíhá ve třech základních stupních

- a. selektce jehnat po dosažení jatečné hmotnosti (100 - 130 dní věku) - základní selekční stupeň spojený zejména u beránků s nejvyšší intenzitou selektce - k dalšímu chovu je ponecháno cca 10-30% beránků narozených v rámci kontrolované populace.
- b. klasifikace beranů a jehnic (5 - 18 měsíců věku) - v tomto stupni selektce probíhá zejména rozdělení plemenných beránků mezi chovy zapojené do šlechtění a užitkové chovy a ověření vhodnosti jehnic k využití v rámci plemenitby.
- c. selektce ve skupině plemenných zvířat (po celý reprodukční život zvířete) - výběr matek beranů, záměrné sestavování rodičovských párů, brakování z důvodu užitkovosti apod.

Selekci provádí chovatel ve spolupráci s oprávněnou osobou s využitím údajů z kontroly užitkovosti a stanovených parametrických indexů zvířat. Při klasifikaci plemenných beránků je selekční rozhodnutí v kompetenci hodnotitele pověřeného radou PK Dorper.

6. Vylučující vady zevnějšku

Zvířata jsou vyřazena z plemenitby, pokud se u nich objeví některá z následujících vad:

Hlava

- 1 - podkus
- 2 - předkus
- 3 - vchlípené víčko
- 4 - slepota

Trup

- 5 - volná lopatka
- 6 - výraznější zaškrčení za kohoutkem
- 7 - příliš vyklenutý hřbet
- 8 - volná bedra

Končetiny

- 9 - uvolněné mezipaznehtní vazy
- 10 - zborcené spěnky
- 11 - nohy vklenuté do X

Vlna/srst

- 12 - atypická barva
- 13 - hříva

Pohlavní orgány

- 14 - atrofie varlat
- 15 - kryptorchizmus
- 16 - deformace varlat

7. Stanovení náležitostí dokladů o hodnocení zvířat

Doklad o výsledku hodnocení obsahuje:

Datum a místo konání hodnocení

Identifikační číslo, datum narození, plemeno

Údaje o původu

Jméno, popřípadě jména, příjmení a trvalý pobyt nebo název a sídlo chovatele

Jméno, popřípadě jména, příjmení a trvalý pobyt nebo název a sídlo majitele

Hodnoty jednotlivých údajů vstupujících do stanovení hodnocení

Údaje o zařazení do typů, tříd a výsledné třídy

Výsledek výběru

Jméno a podpis hodnotitele(ů)

7. Postupy a opatření při neplnění Šlechtitelského programu

Ustanovení Šlechtitelského programu mají zajistit včasný (v termínech daných ŠP) a věrný (zobrazující skutečnost) sběr dat. Takto shromážděná data po jejich zpracování slouží chovatelům a šlechtitelům v jejich rozhodovacích procesech při provádění selekce a výběru plemeníků. Pokud dochází k porušování ustanovení ŠP, jsou výstupy z PK znehodnocovány s následnými důsledky. Ve snaze zajistit validní výstupy z PK je porušování ŠP řešeno následovně:

1. Porušování ŠP projednává Rada PK, o případech informuje Revizní komisi a Radu spolku DACZ.
2. Rada PK navrhuje opatření podle stupně závažnosti, informuje o návrhu Revizní komisi a Radu spolku DACZ
3. Opatření vydává Rada PK. Vydané opatření podléhá schválení Radou spolku DACZ
4. Při nedodržení postupů ŠP v jednotlivém případě může Rada PK rozhodnout o nezapsání zvířete do PK.
5. V případě rozsáhlého a opakovaného nerespektování ŠP, Rada PK písemně upozorní chovatele na závadnost jeho jednání a vyzve k nápravě. Chovatel může Radu PK písemně požádat o povolení výjimky pro jednotlivá specifikovaná porušení.
6. Dojde-li opakovaně nebo dlouhodobě k porušení dle odstavce 7.5, je Rada PK oprávněna vyhodnotit toto jednání jako závažně poškozující úlohu PK a Radě spolku DACZ navrhnout, jako krajní prostředek, trvale ukončit poskytování služeb PK tomuto chovu a vyřazení zvířat z aktivní evidence v PK.

8. Vyhodnocování šlechtitelského programu – Plemenářský audit

Šlechtitelský program bude vyhodnocován formou Plemenářského auditu zpočátku ve dvouletých intervalech. Interval bude po dvou uskutečněných auditech revidován a znovu stanoven.

1. Plemenářský audit bude prováděn za účelem ověření funkčnosti a přínosnosti šlechtitelského programu a vytvoření obrazu o výsledcích a přínosnosti zušlechťování ovčí plemene Dorper v České republice.
2. Výsledkem vyhodnocení Plemenářského auditu bude návrh souboru opatření a úprav šlechtitelského programu.
3. Vyhodnocení výsledků provádí, vedle Rady sdružení a Rady PK, zástupci nezávislých organizací (Česká plemenářská inspekce, vědeckovýzkumné pracoviště)
4. Podklady pro vyhodnocení zpracovává PK v rozsahu statisticky zpracovaných všech evidovaných údajů. Hospodářské údaje zpracovává Rada sdružení.
5. Vyhodnocení Plemenářského auditu bude rovněž obsahovat vyhodnocení plnění a účinnost opatření z předchozích auditů.

9. Šlechtitelský program schválila Rada Dorper Asociace CZ

dne 27.9.2023